

ONAAANVAARDBARE SCHEIDING

'Dit zijn uw goden, o Israël, die u uit het land Egypte hebben geleid.'

'Jerobeam, die Israël zondigen deed.' (20 x in 1 en 2 Koningen)

1 Koningen 12 : 28 (vert.NBG51)

Gemeente van Christus,

Met spanning kijkt de wereld nu al heel lang naar de Arabische wereld.

Daar spreekt men over de Arabische lente.

De mensen staan op tegen de dictatuur.

Jongeren zijn opgeroepen mee te doen via twitter en facebook en kwamen massaal opzetten.

Grote demonstraties in Tunesië, Egypte en Libië hebben geleid tot het verjagen van de dictators Ben Ali, Moebarak en Kadaffi.

In Syrië wordt de opstand bloedig onderdrukt.

Ook elders vraagt de revolutie slachtoffers.

Arabische lente. Wat zal die brengen voor de mensen?

Democratie? Vrijheid voor alle gezindten? Werk voor jongeren?

Of... een andere, nieuwe tiran en een andere, nieuwe dictatuur?

In de Bijbel lezen we ook van een dergelijk soort 'Israëlische lente'.

Ook in Israël was helaas een dictatuur ontstaan.

Koning Salomo, zo goed begonnen, zo wijs regerend, is op het laatst toch vervallen tot een kwaad bewind.

Er staat zelfs van hem dat hij deed *'wat kwaad is in de ogen van de Here'*.

Een ontstellende kwalificatie van deze topfiguur.

Hij liet afgoderij toe, geïmporteerd door zijn (te) vele buitenlandse vrouwen.

Hij legde zijn volk steeds zwaardere lasten op: herendiensten en belastingen.

Na zijn dood hoopten de mensen op verlichting en vrijheid.

De zoon van Salomo, Rechabeam, gaat nu de troon van David bezetten.

Hoe zou die gaan regeren?

Het volk kwam bijeen voor zijn kroning in de stad Sichem.

Ze vroegen om lichtere lasten en meer vrije levensruimte.

Wat zou de nieuwe koning antwoorden?

Hij raadpleegde zijn adviseurs.

De oudere adviseurs zeiden: doe wat ze vragen, verlicht hun lasten.

Maar de jongere adviseurs zeiden: pak dat volk nog maar wat steviger aan, dan zullen ze leren gehoorzamen. Niks toegeven...

Rechabeam luisterde naar hen, en niet naar de wijze oudere raadgevers.

Toen barstte de bom...

“Naar huis, mensen, we hebben niets meer te maken met deze koning uit de familie van David.”

Ze kiezen een nieuwe koning. Wie?

Nu, er was duidelijk een kandidaat in beeld: Jerobeam.

Die had zich al in Salomo's tijd verzet.

Hij had moeten vluchten naar Egypte, maar is nu teruggeroepen.

Hem maken ze koning over Israël.

Van de twaalf stammen zijn er tien voor Jerobeam.

Alleen Juda en waarschijnlijk Simeon blijven trouw aan Rechabeam.

Zo ontstaat er een Noordrijk, Israël, en een Zuidrijk, Juda.

Een tienstammenrijk en een tweestammenrijk.

Het rijk van David is gescheurd.

Het volk van God is in twee stukken gebroken.

De Bijbel vertelt dat Jerobeam *door de Here God zelf* is aangewezen, bij monde van een profeet, Achia.

God heeft er de hand in.

Hij zet Rechabeam aan de kant.

Om twee redenen.

De eerste is: de openlijke afgoderij van de Israëlieten.

Het vereren van vreemde goden.

De tweede is: de zelfverrijking van de koning en van de heersende kliek op kosten van het gewone volk – echte dictatuur.

Die wil God niet en nooit.

We leren hieruit dat het de Here is die de geschiedenis bepaalt.

God gaat zijn ongekeerde gang.

Laten ook wij zó kijken naar de wereldgeschiedenis.

En ook vandaag weten: wat er ook gebeurt, God heeft het in zijn hand.

We mogen altijd en in alles op Hem vertrouwen.||

Zo gelast de Here de scheuring van het Rijk van David.

Maar wat de Here niet wil en niet gebiedt: de scheuring van de 'kerk'.

Met kerk bedoel ik hier de godsdienst, cultus, tempeldienst voor God.

In Jeruzalem, waar Israël zijn liturgie viert, met de offers, de gebeden en de liederen.

Die is voor heel het volk bestemd en mag niet gebroken worden.

Maar ... zo ziet Jerobeam wel zijn onderdanen geregeld naar de oude hoofdstad gaan.

En dat maakt hem ongerust.

Hij denkt: straks gaan ze zich daar toch weer thuis voelen.

En dan willen ze toch weer één worden met Juda.

Dan is het met mijn koningschap gedaan.

Na overleg met zijn raadgevers neemt hij dan een verregaand besluit.

Hij sticht twee nieuwe tempels, één in Dan, in het noorden, en één in Bethel in het zuiden van zijn rijk.

Hij laat twee stierkalveren beeldhouwen en met goud bedekken.

Deze beelden worden in die tempels opgesteld.

Uiteraard met alles erop en eraan: priesters, altaren, wasbekkens enz.

Wat zegt hij dan tegen zijn volk?

't Wordt veel teveel voor jullie om steeds maar naar Jeruzalem te moeten gaan.

Zie, mensen, ik heb een prima alternatief voor jullie.

Ga voortaan naar Dan of Bethel.

Op die locaties staat nu ook een tempel!

Daar zie je twee beelden staan in de vorm van stieren.

Manifestaties van vruchtbaarheid en levenskracht.

'Dit zijn uw goden, o Israël, die u uit het land Egypte hebben geleid.'

Hoort u wel, gemeente: hij zegt niet dat ze nu *andere* goden hebben.

Nee, het zijn afbeeldingen van JHWH, de Here, gesneden beelden van Hem, die ooit uit het slavenland bevrijdde.

Maar het meervoud 'goden' geeft al meteen te denken: hij doet afbreuk aan de eenheid van de Here God.

In feite gaat het dan ook om *God anders* en dan is het maar één stap naar een *andere God*.

Volkomen in strijd met het eerste en het tweede gebod: *geen andere goden voor mijn aangezicht, en: geen gesneden beeld*.

De Bijbelschrijver van Koningen ziet het scherp en zegt het scherp: hier zet koning Jerobeam zijn volk aan tot *zonde*.

En geeft hem a.h.w. een bijnaam: *'die Israël zondigen deed'*. ('die Israël aanzette tot zonde', vertaalt de NBV).

Die woorden, gemeente, treffen ons diep en komen recht op ons af.

Dit is nou zonde: God inruilen voor een andere God.

En dat aanprijzen is tegelijk zonde tegen de *mens*, de naaste.

Iemand tot zonde brengen....

Hebt u er wel eens aan gedacht dat ook wij, mensen van nu, een ander kunnen verleiden tot zonde, tot het verkeerde?

‘Kom, joh, waarom zou je zo precies willen leven – niet zo serieus.’

‘Een mens moet niet al te vroom willen zijn, durf toch te leven.’

‘’s Zondags naar de kerk is best goed, maar je moet het niet overdrijven.’

‘Bid jij nog? Dat heeft toch geen enkele zin...’

Voordat je het weet stap je over van ‘God anders’ naar ‘een andere God’. Een verkleurd godsbeeld.

‘Zeg nou zelf, wat koop je vandaag de dag nog voor die bijbel en die Jezus en die kerk en al dat bidden...’

Verouderd. Ga toch met je tijd mee!

Misschien zeg je het niet tot een ander, maar tot jezelf.

In gesprek met jezelf.

Het is de grote *inruilactie* van de Boze: een moderne levensvisie komt in plaats van God en het bijbelse geloof.

Wij doen dat niet meer in de vorm van gouden stierkalveren natuurlijk.

Wij ruilen de Here God in voor denkbeelden, ideeën, idolen, theorieën.

Of gaan nog verder: we werpen alle religie van ons af.

Wee ons, gemeente, wanneer door ons toedoen, door onze redeneringen of toegeeflijkheid een ander tot zonde komt.

Dat blijft niet ongestraft, wat blijkt uit de afloop van Jerobeams dynastie. Die gaat tenslotte onder. Onder het oordeel van God.

Ik wijs u ook op woorden van de Here Jezus.

En dan gaat het vooral over *kinderen*, ook *onze* kinderen, die we nooit mogen verleiden tot zonde.

Jezus zei: *'En wie één van deze kleinen, die geloven, tot zonde verleidt, het zou beter voor hem zijn dat een molensteen om zijn hals was gedaan en hij in de zee was geworpen.'*

Het luistert dus ook bij Hem heel nauw als het gaat om onze invloed op anderen.

Jerobeam propageert een eredienst voor *God anders, en dus voor een andere God.*

Een namaakgod.

Hij scheurt daardoor de ene eredienst voor het volk en de ene tempel, het huis dat God zelf heeft aangewezen als zijn woning.

Ook op dat punt worden wij grondig aan het denken gezet, gemeente.

Er zit in ieder van ons een neiging tot scheiden, uit elkaar trekken.

Dan krijg je in plaats van eendracht tweedracht, in plaats van eenheid verdeeldheid, in plaats van samengaan uiteengaan.

Je ziet het overal in de wereld in huwelijken: men gaat uit elkaar.

Je ziet het in de politiek, partijen, ook christelijke, zijn gedeeld.

Je ziet het helaas ook al eeuwen in de kerk: scheuring op scheuring, afscheidingen, je ziet het in de naamgevingen: hervormd, gereformeerd, hersteld, vrij oud, repeterende breuken, steeds weer breuken, breuken....

Maar het gaat verder en persoonlijker: ook wij, kerkmensen, maken dikwijls scheiding *in onszelf* en ons levenspatroon.

's Zondags vroom, 's maandags werelds.

God dienen, natuurlijk, maar we delen hem met ons geld.

Streng in de leer, onbetrouwbaar in onze levenswandel.

Kerkelijk meelevend, in de week als christen onherkenbaar.

Ik vernam eens van een topfunctionaris die afscheid nam van zijn baan wegens pensionering.

Er kwam een afscheidsreceptie, veel gasten, toespraken van de directie, bloemen van de collega's.

Er was ook een toespraak van een vriend, zijn wijkdominee.

Die roemde zijn functioneren in de kerkelijke wijkgemeente.

Algemene verbazing bij de gasten van het bedrijf.

Hun chef christelijk? *Nooit iets van gemerkt...*

Deze man leefde in een strenge scheiding tussen geloof en dagelijks leven. Niets van te merken.

Wij mensen *kunnen* dat: onszelf in tweeën knippen...

Daar zit iets diabolisch in, iets duivels.

Duivel is in het Grieks '*diabolos*', dat betekent 'hij die uiteen werpt.'

Het is kwaad in de ogen van de Here God.

Want Hij vraagt van u en mij *een ongedeeld hart*.

Ik moet nog weleens denken aan mijn belijdenstekst, jaren geleden mij meegegeven door mijn wijkdominee.

Het was Psalm 86 : 11, een gebed: "*Leer mij, Here, uw weg, opdat ik in uw waarheid wandel, verenig mijn hart om uw Naam te vrezen.*"

'Verenig mijn hart.' Maak mijn hart één en ongedeeld.

Maak mij, Here, tot een man uit één stuk.

Toegewijd aan U met heel mijn hart.

Zo te worden, dat kunt en mag u vragen en krijgen van de Here God.

Ik nodig u uit, gemeente, om daar dagelijks om te bidden.

't Is van levensbelang om in ons leven die neiging tot scheiding te overwinnen in de kracht van Gods Geest.

Alleen: *welke weg* moet ik dan opgaan?

Het antwoord van het evangelie: *de weg van de Here Jezus*.

Hij is die weg: '*Ik ben de weg...*', zei Hij.

Hem volgen, op Hem alleen vertrouwen, met heel je hart, niet met een deel van je hart, dat maakt je tot een man, een vrouw uit één stuk.

Een Christen. Intens en onverbreekbaar met Jezus verbonden.

Een betere route naar vrede en geluk bestaat er niet, gemeente.

Ga met Hem, en ga nooit meer bij Hem vandaan.

Uit Hem vloeien ons de krachten toe die we nodig hebben om staande te blijven.

De krachten van de Geest!

Jezus zei het zo: 'Wie in mij gelooft – stromen van levend water zullen uit zijn binnenste vloeien. ||

Terug naar Jerobeam.

Jerobeam scheidt een kloof tussen de eredienst in Jeruzalem en zijn volk.

Maar... God is toch overal?

Is dat nou zo erg dat Hij vereerd wordt op drie of meer plaatsen, in meer kerken, in meer vormen?

Nee, dat is niet erg, mits er geen sprake is van inruil, van een andere godsdienst onder de dekmantel van een christelijke belijdenis.

Mits het in al die kerken en uitingsvormen zal gaan om de ene Naam, de ene God, de ene Christus.

Om met Paulus te spreken: *één Heer, één geloof, één doop, één God en Vader van allen, die is boven allen en door allen en in allen.*'

(Efeziërs 4 : 5).

De eenheid van de eredienst is gefundeerd in de eenheid in God.

Denk aan de basisbelijdenis van Israël, door Mozes gezegd:

'Sjema, Jisrael', Hoor Israël, de Here onze God, de Here is één.'

En de Drie-eenheid dan?

Let op het begrip 'eenheid' in dat woord.

De ene God openbaart zich in drie gestalten, dat is waar.

God als Vader, Zoon en als heilige Geest.

Maar het is wel de ene God.

Die ondeelbaar is.

Als het dan zo fundamenteel ligt, gemeente, dan is kerkscheuring diepe zonde.

Als de zonde van Jerobeam.

Ontstellend! Ze valt onder het felle oordeel Gods.

Daarom mag een kind van God, een volgeling van Christus, zich nooit neerleggen bij de scheiding van kerken en gemeenten.

Nooit.

We zullen altijd moeten omzien naar wat heelt.

Het helen van kerkbreuken is roeping.

Soms zien we er iets van in het Oude Testament.

Neem Elia.

Profeet in het Noordrijk van Jerobeam en diens dynastie.

Onder koning Achab.

Let er eens op, gemeente, wanneer Elia het volk roept naar de Karmel en hij een altaar bouwt voor de Here, dan stelt hij dat samen uit *twalf* stenen.

In het Tienstammenrijk, waar dat gebeurt, verwijst dat naar de twaalf stammen en de ene eredienst.

En dan het Nieuwe Testament.

Jezus kiest zich *twalf* discipelen uit, verwijzend naar de twaalf stammen van Israël.

En Paulus dan: '*Is Christus gedeeld?*' vraagt hij aan de Korinthiërs wanneer er in die gemeente een scheiding dreigt.

Het veronderstelde antwoord is: nee.

Eén lichaam, één Heer, één geloof.

Daarom is het uiterst hachelijk wanneer men zegt: 'die kerk van jou deugt niet, wij hebben een nieuwe kerk gemaakt, kom maar hierheen.'

Weer, de zonde van Jerobeam....

We kunnen die afschuwelijke verdeeldheid van Christus' kerk niet meer weg krijgen, dat weet ik heus wel.

Maar we kunnen elkaar wel als leden van die ene gemeente erkennen, bij alle verschillen.

En toeleven naar het door Jezus getekende perspectief van Gods rijk.

Bij Hem is de overwinning van de verdeeldheid

De profetische schrijver van het Koningenboek noemt als tegenpool van Jerobeam de latere koning Josia.

Die heeft in Jeruzalem de eredienst hersteld, onder het motto: één volk, één God, één tempel.

Maar groter koning is Jezus de Messias.

Hij voert zijn volk, Israël en de gemeente, terug naar de Vader.

Niet met een herstelprogramma, maar met het offer van zichzelf.

Hij opent het koninkrijk van God voor ons, nu al.

En definitief in de eeuwige toekomst.

Waarin de ene God zal zijn alles en in allen.

Jezus zegt ervan in een machtig profetisch perspectief:

'Het zal zijn één kudde en één herder.'

Amen.

